

Tiedote 9.9.2009

TUTKIMUSEETTINEN NEUVOTTELUKUNTA EHDOTTAÄ IHMISTIETEISIIN LUETTAVAN TUTKIMUKSEN EETTISTÄ ENNAKKOARVIOINTIA ERÄISSÄ TILANTEISSA

Opetusministeriön asettama Tutkimuseettinen neuvottelukunta on kuultuaan laajasti tiedeyhteisöä laatinut vuoden 2009 aikana ehdotuksen ihmistieteisiin luettavien alojen eettistä ennakoarvointia varten. Opetusministeriö on hyväksynyt ehdotetun järjestelmän, jonka periaate on sama kuin neuvottelukunnan vuodelta 2002 olevissa ohjeissa *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsittelyminen*. Tiedeyhteisö (yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset ja –rahoittajat) on kattavasti sitoutunut kyseisiin ohjeisiin.

Ehdotettu ennakoarvointi koskisi vain tarkoin määriteltyjä tutkimusasetelmia (esimerkiksi jos tutkimuksessa puututaan tutkittavien fyysiseen koskemattomuuteen tai poiketaan tietoon perustuvan suostumuksen periaatteesta). Ennakoarvointi voidaan toteuttaa myös, jos tutkimuksen julkaisufoorumi, rahoittaja tai kansainvälinen yhteistyötaho sitä edellyttää. Valtaosa tutkimuksesta voitaisiin tehdä edelleen ilman eettistä ennakoarvointia.

Tarkoitus on sitouttaa edellä mainittuihin hyvää tieteellistä käytäntöä koskeviin ohjeisiin sitoutuneet organisaatiot myös *Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettisiin periaatteisiin*. Meneillään olevan yliopistouudistuksen vuoksi neuvottelukunta katsoo tarkoituksenmukaiseksi ajoittaa prosessin vasta vuodelle 2010. Koska neuvottelukunnan ehdotus ja eettiset periaatteet ovat jo saaneet opetusministeriön hyväksynnän, tiedeorganisaatiot voivat kuitenkin ryhtyä niiden täytäntöönpanoon jo aiemminkin.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta ehdottaa, että ohjeisiin sitoutuneet yliopistot ja muut tutkimusorganisaatiot järjestävät eettisen ennakoarvioinnin parhaaksi katsomallaan tavalla. Mikäli eettisten kysymysten käsittelyyn ei ole olemassa elimiä, eettisiä toimikuntia voidaan perustaa organisaatiokohtaisesti tai alueellisesti yhteistyössä. Yhteistyö voi nojautua myös kieleen.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta suosittelee myös tutkimuseettikan koulutuksen vahvistamista ja vakiinnuttamista perusopetuksessa ja tutkijakoulutuksessa.

Ehdotuksista tarkemmin ks. *Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi* (2009), www.tenk.fi/JulkaisutjaOhjeet/eettiset_periaatteet.pdf.

Lisätiedot:

Eero Vuorio, Tutkimuseettisen neuvottelukunnan puheenjohtaja

(eero.vuorio@utu.fi)

Arja Kuula, Tutkimuseettisen neuvottelukunnan jäsen

(arja.kuula@uta.fi)

Liisa Nieminen, tutkimuseettisen neuvottelukunnan pääsihteeri

(liisa.nieminen@tsv.fi) tai puh. (09) 2286 9234